

Titel: BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1942-06-30)

Citation: "BREV TIL: Jens Holt FRA: Louis Hjelmslev (1942-06-30)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_024-shoot-workidacc-1992_0005_024_Holt_1580.pdf (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Jens Holt, 16

30 juni 1942

Hære Holt,

Jeg tager fat igen idag for at sirive resten til dig af hvad jeg vilde sirive. Jeg har haft et meget anstren- gende semester. Be græsle dialelter krævede et adskilligt stirre arbejde, end jeg i min letsindighed havde troet; det er for længe siden, jeg har givet mig af med det. Xtertil lom et ille ubetydeligt arbejde med finsi for viderekomne; jeg vilde naturligvis ille sige nej til de mennesker, da vi nu een gang var begyndt, og man vidste jo i lang tid iHe, hvor- dan det vilde gaa med den finsle leltor; iøvrigt var det jo, naar den finsle leltor lom, ille engang givet, at han var lin- gvistisl uddannet, saa jeg maatte stadig regne med evenøtuelt at lomme til ogsaa i fremtiden at tage mig af de finsistude- rende. Og for det tredie havde jeg - jeg lan stadig sige: i min letsindighed - ahnoneeret forelæsninger over sprogteori, idet jeg havde regnet silkert med, at min Sprogteori skulde kunne udkomme i begyndelsen af somestret. Hele januar arbejde- de jeg-dag og nat paa at gøre den fterdig, og lom ogsaa et godt stykke, men ille til afslutningen. Ved semestrets begyndelse blev jeg saa nødt til at smide alt andet til side, saa vidt muligt, for at loncentrere mig om den lille bog "Sproget" til fru Bodelsens serie, som det ogsaa lylledes mig at faa fesrdig i løbet af nogle faa uger; til min store ærgrelse blev det al- ligevel ille til noget med trykningen: bogen var to arl større end stipuleret i lontralten, og forlaget (Husel), som aabenbart i forvejen havde fortrudt, at det overhovedet var gaaet med til denne serie (fru Bodelsen, som er redaktør, vil gøre serien til en rælle bøger forfattede af videnskabsmand med førstehaands- kendskab til sagerne og hvori videnslabens aktuelle problemer fremstilles for et akademis! dannet publikum med forholdsvis store forudsætninger - en idé, jeg ogsaa finder fortræffelig, de forskellige videnskabsmand kender i virkeligheden alt for lidt til hinandens arbejde, - men forlaget havde tænkt sig en bredt anlagt meget populær serie, og det skændes de nu stadig om), forlaget altsaa benyttede de to overskydende ark som paa- slud til at nægte at tage den, med mindre den blev forkortet; da jeg i forvejen havde meget lidt plads til raadighed (100 meget smaa sider til at fremstille hele lingvistikens aktuelt problemstillinger for fol! uden speciollundslaber!) og havde skrevet saa kondenseret som jeg overhovedet lunde, lunde jeg il- le gaa med til at forkorte. Ba jeg har lovet fru Bodelsen bo- gen, og da jeg for godt venskabs skyld nødig vil skuffe hendes forventninger tggf gøre alt det vrøvl, hun har haft, endnu vær- re, sagde jeg til hende, at jeg vilde prøve at gribe sagen an paa en anden mande og skrive en helt ny bog, der saa kun skulde fylde de ønskede 100 sider, men jeg véd ikke hvornår jeg skal faa tid til det. Bueck har iøvrigt sagt, at de nok vil tage bogen, men uden for derien, og til en salgspris af 10 kroner i stedet for men jeg kan ikke offentliggøre den, førend det bliver mig klart, om bogen til fru Bodelsen i dens nye skik- kelse kommer til at afvige saa meget fra den, at den ene bog ikke laver konkurrence med den anden. Bet hele har ærgret mig en god del, for ærlig talt har jeg ^indfriede bogforpligtelser nok i form af ufuldendte manuskripter, og saa ligger her paa

2

mit "bord maaned efter maaned et fuldt førdigt manuskript, som ikke Jean komme ud! Følgen af alt dette var, at jeg maatte begynde seme- strets undervisning uden at have gjort sprogteorien færdig. Og til sprogteori meldte der sig over tredive studenter! Det var jeg naturligvis paa en maade henrykt for, men paa den anden side yderst betænkelig* jeg har tidligere læst over sprogteori alias glosseraatik uden trykt vejledning, og det har voldt deltagerne saa store vanskeligheder, at de fleste gik fra; paa den anden side* tror jeg ikke, dette skyldtes emnet eller teoriens van- skelighed, men kun mangelen af et trykt grundlag. I Aarhus spurgte jeg en dag efter en forelæsning studenterne, om der var noget, de vilde spørge om; de sagde: Hvor kan man læse noget om dot? Og ulykken er jo, at det kan man ikke læse noget om nogen som helst steder i verden, i hvert fald kun i nogle stærkt kon- danserede gg for begyndere absolut utilgængelige tidsskrift- og festskriftartiklur, hvis synspunkter endda for en del enkelthe- ders vedkommende senere er forladt* - Haa, jeg har nu klaret forelæsningerne meget godt, efter eget skøn; et ydre indicium er, at jeg dog fastholdt over tyve tilhørere til semestrets slutning. ' Jeg har gjort alt hvad jeg kunde for at være let- forstaaelig; men følgen er ogsaa, at vi ikke er kommet ret langt, og at jeg maa fortsætte i næste semester* Den lille bog "Sproget"11 betød en stadig forsinkel«; for at faa den færdig maatte jeg i februar afbryde mine fore- læsninger, og saa maatte jeg jo give studenterne compensation i den anden ende af semestret og læste lige til 4* juni* Det meste af tiden gik med at forberede min undervisning, og hver- ken Rask-udgaven eller sprogteorien kunde jeg faa gjort før- dige* Imens dyngede alt muligt andet sig op paa mit bord, og da vi naaede 4. juni, var jeg ærlig talt dødtræt* Hu er jeg »ed at komme paa ret køl igen og skel først afvikle en større korse- spondance og andre smaa løbende sager, som stadig har maattet udsættes, og dærefter bliver det nødvendigt at tage Hask op til forhaabentlig afslutning* Jeg bliver her indtil 20. juli og tager saa til Saageleje* Hvor meget jeg naar i sommer, er gan- ske uvist. Jeg vilde forførdelig gerne have i hvert fald sprog- teorien fra haanden* Undertiden ønsker jeg mig at jeg havde 3 hoveder og 6 hænder* Alt dette tillige til forklaring paa, at du ikke har hørt fra nig* Det var med en vis fryd, at jeg i dit første brev for nylig konstaterede, at du mente, det var dig, der skyldte brev: saa Sidste jeg, at du i hvert fald ikke var vred paa mig*

Til næste semester fortsætter j eg altsaa sprogteori- en, med eller uden bog, og har desuden lovet at læse over oskisk -umbrisk og over ungarsk* Forhaabentlig bliver der tid til i sommer at lægge det til rette, ellers

bliver efterårssemestret lige som forårssemestret en karrusel, og det er ikke behageligt* Man troede engang, at en videnskabsmand og universitetsprofessor havde en fredfyldt og stille tilværelse med god tid til sine egne frie interesser! - Jeg vil slet ikke tale om den tid, som mædgar til at passe Acta linguistica, Lingvistikredsen og dens Bulletin, fakultetet, de fonetiske laboratorier osv* Man får først fred, naar man bliver emeritus; men det morer

3

mis jo alligevel altsammen, og det er jo hovedsagen. At jeg ikke i dette semester har haft nogen doktordisputationer eller embedsbesættelser, er et guds under; saa var jeg brudt sammen, Een finsk lektor har vist sig at være en meget flink fyr, som vi nok får glæde af, Hans væsentlige meriter er ganske vist at han er løjtnant og skønlitterær forfatter, men han er dog tillige magister i finsk og har været meget ivrig for at forklare mig alt hvad han har læst og opgivet af andre finsk-ugriske sprog og af sproghistorie; han er i hvert fald lingvistisk orienteret (hvilket naturligvis ikke er ensbetydende med, at han har noget begreb om moderne lingvistik). Og han er et font og fornuftigt menneske. Man køber jo i ret høj grad katten i sækken med disse lektorer, og særlig i dette tilfælde, da han var mig ganske ukendt. Vi har forresten haft vrøvl lige til det sidste med denne sag, fordi Hammerich havde fået dekanen og fakultetets forretningsudvalg til at fratage keaven om en forslagsliste på 3 kandidater fra finsk side. Eet skete under min protest, fordi jeg mener det principielt er yderst farligt at fratage dette krav; nu kan man altsaa komme næste gang fra tysk side og sige, at der er præcedens for at kravet fratages. Desuden var der fra finsk side intet oplyst om kandidaten, hvad der ogsaa skaber et uheldigt præcedens. På den anden side indrømmer jeg gerne, at kravet om 3mandslisten heller ikke giver nogen garanti; fra tysk side kan man jo i hvert fald altid præstere 3 nazister, og saa kan det være nogenlunde ligegyldigt, hvem man vælger.

Hu kommer der en lille historie om Høeg. Som jeg nok tidligere har fortalt, besluttede vi ifjor i Lingvistikredsen's komité, at Høeg's foredrag om de græske verbalabstrakter (i anledning af din bog) skulde trykkes i Bulletin VII, der for tiden er under forberedelse. Høeg fik 16 sider maximum og skriftligt pålæg af mig om at holde sig saa nøjagtig som muligt til det mundtlige foredrag, Hans manuskript, der er stærkt forsinket pga hans sygdom, hvilket vi har sanktioneret, er nu indløbet og fylder 26 tryksider i stedet for 16, hvortil kommer, at hele første halvdel af manuskriptet slet ikke var med i hans mundtlige meddelelse i Lingvistikredsen, men nærmest er en gengivelse af hans opposition, og en ret skarp kritik af din bog, I det mundtlige foredrag gik han jo netop ikke ind på din bog, med den begrundelse, at du ikke var til stede, hvad jeg fandt meget tiltalende og rigtigt. Møn nu har han altsaa alligevel ikke kunnet dy sig. Han kalder dig bl. a. en proselyt i den strukturelle lingvistik, hvad jeg har nydt meget, Naturligvis har jeg standset sagen: vi kan ikke gaa med til, at medlemmerne trykker noget i Bulletin'en, som slet ikke gengiver deres mundtlige foredrag; og vi kan for resten heller ikke godt have angreb på andre medlemmers videnskabelige arbejder, uden at de får lejlighed til at svare, og det er der ikke plads til. Jeg bad ham derfor forkorte, eller udtage det afsnit, der ikke var berettiget til optagelse i Bulletin'en, Begge dele erklærede han for udelukket. Han var forøvrigt aldeles immun for forstaaelse af princippet, men blev ved med at spørge, om Lingvistikredsen da ikke sagtens havde raad til at trykke det, efter at Munksgaard har foræret os 1000 kroner. Han kan ikke forstaa, at om vi saa havde 10 millioner, kan

4

første halvdel af hans afhandling i det "bliv" trykt i Bulletin'en. Han har sikkert opfattet det som en slags drilleri, men det maa han om. Bet er alt for farligt, at medlemmerne ser, at noget saadant lader sig gøre; saa vil de jo hver gang komme med et manuskript der er dobbelt saa stort og indeholder en hel masse som slet ikke var med i foredraget. Jeg stillede mig iøvrigt, synes jeg selv, meget villigt, idet jeg først tilbød ham offentliggørelse i "flanges linguistiques" (et bind, vi har anlagt for de ekstraordinære penge til afhjælpning af arbejdsløsheden) og derefter i Acta linguistica; "idélanges" vilde han ikke i, saa nu kommer hans afhandling i Acta* i september-hæftet. Ben hedder "A propos d'un livre recent sur les noms verbaux en grec ancien", hvad der har moret mig, da han jo ellers hele tiden har visret saa ivrig for, at det skal hedde "verbalabstrakterne"; han har aabenbart nu endelig indset, at det gaar ikke på fransk. Ha den er ret polemisk imod dig i det omtalte første afsnit, maa du have lejlighed til at svare, hvis du ønsker det. Haar korrektoren kommer, skal jeg sende dig et exemplar. - Han er en underlig fyr; og det synes mig ikke saa lidt frækt at forvente, at jeg uden videre skulde være gået med til det.

I mange hilsener. Hav det godt i sommer, og lad mig lejlighedsvis høre fra dig.

Hin hengivne

Jeg har helt glemt at fortælle, at jeg hele vinteren har ligget i skænderi med kommunelærere i anledning af Schmidt-Phis eldecks ABC, som jeg i sin tid anmeldte i Politiken. Vi har haft sager indanket for es teretsberigtigelsesnævn og mange ubehagelige affærer, ikke uden humoristiske momenter, det er en king historie - og den har taget sin tid sammen med alt det andet! Jeg har haft nogle forfærdelig flinke og dygtige mennesker på begynderholdet i finsk, og nogle af dem gaar nu videre med ungarsk. Bet er meget morsomt, at der er kommet saa god gang i det finsk-ugriske, som altid har interesseret mig meget; men del?

Louis Hjelmslev og hans kreds,

er dog ikke nogen af dem, der vil tage vores nye magistertitelens (det er fransk-, engelsk- og tysk-
studerende, som morer sig med det ved siden af.